

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПУБЛІЧНЕ ПРАВО: ПРАКТИКА ТЛУМАЧЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ»

Рівень вищої освіти *другий (магістерський)*

Галузь знань *08 Право*

Спеціальність *081 «Право»*

Освітня програма *«Право»*

Статус навчальної дисципліни *обов'язкова*

Мова навчання *українська*

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 31.08.2023 № 12

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-наукового
інституту права та інноваційної
освіти
Протокол від 29.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Право»

(підпис)

Володимир КИЯН

Розглянуто на засіданні кафедри загальноправових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Протокол від 28.08.2023 № 1

Публічне право: практика тлумачення і застосування // Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. 19 с.

РОЗРОБНИКИ:

1. Доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, Чепік-Трегубенко Ольга Сергіївна;
2. Доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, Талдикін Олександр Васильович.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри права та методик викладання правознавства Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, доктор юридичних наук, професор, Кучук Андрій Миколайович;
2. Суддя Запорізького окружного адміністративного суду, доктор юридичних наук, доцент, Прасов Олександр Олександрович.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальна кількість годин:	120	120
Рік підготовки:	1	1
Семестр:	2	2
Лекції	10	10
Семінарські	10	6
Практичні	20	4
Самостійна робота	80	100
Індивідуальні завдання (курсова робота):	за вибором здобувача вищої освіти	
Підсумковий семестровий контроль:	екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Публічне право: практика тлумачення і застосування» є сприяння у становленні сучасного кваліфікованого правника шляхом вдосконалення знань у сфері інтепретації та реалізації норм права, розвитку сучасного правового мислення, його теоретичного та практичного втілення у звичайних умовах професійної діяльності та в особливий період. Завданням навчальної дисципліни «Публічне право: практика тлумачення і застосування» є поглиблення знань про основні засади публічного права; розуміння практичних аспектів тлумачення його норм та їх застосування; вдосконалення навичок аргументації у правотлумачному та правозастосовному процесі.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності:

ЗК6 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7 – Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності:

СК5 – Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6 – Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10 – Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

Пререквізити: «Теорія держави і права», «Актуальні проблеми теорії держави і права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Кримінальне право».

Постреквізити: «Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод».

Програмні результати навчання:

ПРН11 – Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13 – Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14 – Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях

правозастосування.

ПРН17 – Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА 1. ПУБЛІЧНЕ ПРАВО: ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА. ХАРАКТЕРИСТИКА ГАЛУЗЕЙ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Принцип поділу права на приватне та публічне. Публічне право в правовій системі. Предмет, метод публічного права та їх специфіка. Система публічного права: поняття та структура. Принципи публічного права: поняття, класифікація. Способи правового регулювання публічного права. Функції публічного права. Джерела публічного права. Зв'язок публічного права з приватним правом. Публічне право: практика тлумачення і застосування як навчальна дисципліна та система наукових знань: поняття, система, функції. Розвиток публічного права в умовах воєнного стану в Україні. Структура публічного права України. Галузі публічного права. Конституційне право. Кримінальне право. Адміністративне право. Муніципальне право. Фінансове право. Бюджетне право. Митне право. Податкове право. Земельне право. Екологічне право. Інформаційне право. Кримінально-виконавче право Кримінально-процесуальне право. Адміністративно-процесуальне право. Трансформація галузей права в умовах воєнного стану в Україні.

ТЕМА 2. ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА. ВИДИ ТЛУМАЧЕННЯ

Необхідність тлумачення норм права. З'ясування норм права. Роз'яснення (інтерпретація) норм права. Об'єкт тлумачення норм публічного права. Предмет тлумачення норм публічного права.

Види тлумачення з'ясування за обсягом: буквальне (адекватне) тлумачення, обмежувальне тлумачення, розширювальне тлумачення.

Види тлумачення-роз'яснення норм права. Офіційне тлумачення. Офіційне тлумачення за сферою: нормативне, казуальне. Види нормативного тлумачення за авторством: автентичне тлумачення, легальне (делеговане) тлумачення. Легальне тлумачення: відомче міжвідомче (офіціозне). Казуальне тлумачення: судове, адміністративне. Неофіційне тлумачення норми права. Неофіційне тлумачення за рівнем обґрунтованості, компетентності інтерпретатора: доктринальне (наукове) тлумачення, професійне (компетентне) тлумачення, буденне тлумачення.

ТЕМА 3. СПОСОБИ ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Способи тлумачення норм права. Мовний спосіб тлумачення. Логічний спосіб тлумачення. Системний спосіб тлумачення. Історичний спосіб тлумачення. Спеціально-юридичний спосіб тлумачення норм права. Телеологічний (цільовий) спосіб тлумачення. Логіко-юридичний спосіб тлумачення норм права (конструювання правової норми). Кваліфікація

зловживання правом. Тлумачення юридичних презумпцій і юридичних фікцій. Діяльність Конституційного Суду України з тлумачення Конституції України в умовах воєнного стану. Способи тлумачення Конституції та законів. Межі тлумачення Конституційним Судом України Конституції України.

ТЕМА 4. ПРАВОРОЗ'ЯСНЮВАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЙНО-ПРАВОВІ АКТИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Правороз'яснювальний процес в умовах воєнного стану. Стадії правороз'яснювального процесу: стадія правороз'яснювальна ініціатива, стадія узагальнення суб'єктом тлумачення існуючої юридичної практики, стадія з'ясування дійсного змісту норми права, стадія розробки й обговорення проекту роз'яснення дійсного змісту норм права, стадія затвердження проекту роз'яснення дійсного змісту правової норми, стадія опублікування акта роз'яснення норм права.

Акт тлумачення норм права (інтерпретаційно-правовий акт). Види актів тлумачення норм права за галузевою приналежністю норми права, що тлумачиться. Види актів тлумачення норм права залежно від структурного елемента норми права, що тлумачиться. Види актів тлумачення норм права за формою зовнішнього виразу. Види актів тлумачення норм права за юридичною формою виразу. Види актів тлумачення норм права за сферою дії. Види актів тлумачення норм права за «авторством» норми права, що є предметом тлумачення. Види актів тлумачення норм права за повноваженнями інтерпретатора.

ТЕМА 5. РЕАЛІЗАЦІЯ НОРМ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Реалізація норм права. Реалізація загальних настанов. Реалізація загальних правових норм поза правовідносинами. Реалізація правових норм у конкретних правових відносинах. Реалізація правових норм за кількістю учасників: індивідуальна, колективна. Реалізація правових норм за характером дій правореалізуючих суб'єктів: дотримання, виконання, використання, застосування. Реалізація правових норм за складністю дій правореалізуючих суб'єктів: безпосередня (проста), опосередкована (складна).

Застосування правових норм. Два підходи до визначення випадків правозастосування: формально-юридичний та змістовний. Підстави застосування норм права. Особливості застосування норм публічного права в умовах воєнного стану.

ТЕМА 6. ПРАВОЗАСТОСОВНИЙ ПРОЦЕС І ПРАВОЗАСТОСОВНИЙ АКТ НОРМ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Форми правозастосовної діяльності. Правозастосовний процес. Суб'єкти застосування норм публічного права. Простий та складний порядок застосування норм права. Стадії застосування норм права. Основні вимоги до правозастосування. Ефективність застосування норм права. Гарантії правильного застосування норм права.

Акти застосування норм права: поняття та ознаки. Критерії класифікації та види актів застосування норм права. Вимоги до правозастосовних актів: загальна характеристика. Структура правозастосовного акта: характеристика елементів. Юридична мова окремих видів правозастосовних актів.

ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Імплементативні механізми застосування у внутрішньому правопорядку норм міжнародних договорів України. Способи імплементації міжнародноправових зобов'язань у національне законодавство. Форми реалізації норм міжнародного права: дотримання, виконання, використання, застосування норм міжнародного права. Форми реалізації норм міжнародного права в умовах воєнного стану.

Місце у внутрішньому правопорядку міжнародних договорів та їх застосування українськими судами. Концепція поділу положень міжнародних договорів. Місце у внутрішньому правопорядку України загальноновизнаних і звичаєвих норм міжнародного права та їх застосування українськими судами. Формування моделі взаємодії міжнародного та внутрішнього права і практика українських судів. Сучасний стан і проблемні аспекти практики застосування норм міжнародного права судами України.

ТЕМА 8. ПРОБЛЕМИ АРГУМЕНТАЦІЇ У ПРАВОТЛУМАЧНОМУ ТА ПРАВОЗАСТОСОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Доктринальна складова юридичної аргументації. Поняття юридичної аргументації як виду юридичної діяльності. Історичний розвиток теорій юридичної аргументації. Ознаки та структура юридичної аргументації. Моделі і види юридичної аргументації.

Докази як основний вид даних правової аргументації. Роль юридичної аргументації у правовому регулюванні. Значення юридичної аргументації у правовому регулюванні в умовах воєнного стану. Мова права як підґрунтя юридичної аргументації. Види аргументів. Аналіз та оцінка даних юридичної аргументації. Юридична аргументація у правозастосовній практиці.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Структура навчальної дисципліни наведена у додатку 1.1, 1.2.
Додатки 1.1, 1.2. (оновлюється щорічно).

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Публічне право: практика тлумачення і застосування» передбачено:

для денної форми навчання – екзамен;
для заочної форми навчання – екзамен.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. **Мінімальний пороговий рівень оцінки** визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитиву оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали. **Критерії оцінювання аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи** розроблені кафедрою загальноправових дисциплін з урахуванням загальних критеріїв, визначених Положенням про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ.

В Університеті встановлюється єдина максимальна сума балів за всі види робіт з навчальної дисципліни – **100 балів**.

Встановлюються: максимальні суми балів за виконання завдань у рамках аудиторної – **30 балів**, самостійної та індивідуальної роботи – **30 балів; 40 балів** – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

Для навчальної дисципліни *«Публічне право: практика тлумачення і застосування»* засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

- *завдання для семінарських занять* (на семінарських заняттях викладач оцінює виступи здобувачів вищої освіти, їх активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою думку тощо. Перелік тем семінарських занять та завдання, що розв'язуються, визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Підсумкові оцінки за семінарське заняття вносяться у відповідний журнал);

- *завдання для індивідуальної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти, теми рефератів* (передбачаються робочою програмою навчальної дисципліни. Виконання завдань, які виносяться на самостійну та індивідуальну роботу, контролюється науково-педагогічним працівником *під час консультацій*);

- *завдання для підсумкового контролю* (використовуються як засіб контролю знань здобувачів вищої освіти після вивчення навчальної дисципліни; дозволяють оцінити досягнутий особою рівень сформованості знань, умінь і навичок);

- *тести* (можуть використовуватися для діагностики успішності під час аудиторних та практичних занять або як форма самоконтролю).

Для навчальної дисципліни *«Публічне право: практика тлумачення і застосування»* засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: заліки, командні проекти, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових заходах здобувачів, індивідуальні та групові завдання, малювання мап, контурних та електронних мап, виготовлення таблиць, схем.

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти

Бали	Пояснення
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не несуть істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті.

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

За **самостійну та індивідуальну роботу** здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних видів завдань, які оцінюються згідно їх складності.

Бали	Вид завдання
30	Написання та публікація наукової статті у фаховому виданні (за наявності опублікованих матеріалів із вказівкою на керівника)
15	Написання та публікація тез доповіді на конференції (за наявності опублікованих матеріалів із вказівкою на керівника)
15	Підготовка мультимедійної презентації (мінімум 20 слайдів) з обраної теми (оцінюється максимум у 5 балів з урахуванням актуальності, новизни тематики, повноти розкриття теми, графічного оформлення та креативності підходу)
15	Підготовка тестових питань (мінімум 20 питань, одне питання 4 варіанти відповіді) з обраної теми (оцінюється максимум у 5 балів з урахуванням актуальності, новизни тематики, відповідності джерельній базі, точності та

	лаконічності сформованих питань та відповідності до теми завдання варіантів відповіді)
15	Підготовка 5 практичних задач з обраної теми (одна практична задача оцінюється максимум у 3 бали з урахуванням актуальності та новизни тематики, лаконічності сформованої фабули, відповідності законодавчої бази, визначеності правових відносин)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	<i>«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.</i>
83-89		Добре	B	<i>«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.</i>
75-82			C	<i>«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.</i>
68-74		Задовільно	D	<i>«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.</i>
60-67			E	<i>«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.</i>
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	<i>«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання</i>

				<i>навчальних завдань (з можливістю повторного складання).</i>
1-34			Ф	<i>«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.</i>

**Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

Додаток 1.3 (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності).

Додаток 1.1 до Робочої програми
навчальної дисципліни

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПУБЛІЧНЕ ПРАВО: ПРАКТИКА ТЛУМАЧЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ»

Освітній ступінь *магістр*
Спеціальність *081 «Право»*
на *2023/2024* навчальний рік

Форма навчання: ДЕННА **Обсяг:** 4 кредити ЄКТС (120 годин)

Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти
Курс I Групи М-ЮД-321-322

№ теми	Назва теми	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				С/Р та І/Р
			Всього	Лекції	С/З	П/З	
1.	Публічне право: поняття та структура. Характеристика галузей публічного права	16	6	2	2	2	10
2.	Тлумачення норм публічного права. Види тлумачення	16	6	2	2	2	10
3.	Способи тлумачення норм публічного права.	16	6	2	2	2	10
4.	Правороз'яснювальний процес та інтерпретаційно-правові акти публічного права	14	4		2	2	10
5.	Реалізація норм публічного права.	16	6	2	2	2	10
6.	Правозастосовний процес і правозастосовний акт норм публічного права	12	2			2	10
7.	Особливості застосування норм міжнародного публічного права	14	4			4	10
8.	Проблеми аргументації у правотлумачному та провозастосовному процесі	16	6	2		4	10
<i>Разом за семестр</i>		120	40	10	10	20	80
<i>Форма підсумкового контролю</i>		<i>Екзамен</i>					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

Директор
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти

 Вікторія САВЩЕНКО

Додаток 1.2 до Робочої програми
навчальної дисципліни

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПУБЛІЧНЕ ПРАВО: ПРАКТИКА ТЛУМАЧЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ»

Освітній ступінь *магістр*

Спеціальність *081 «Право»*

на *2023/2024* навчальний рік

Форма навчання: ЗАОЧНА Обсяг: **4** кредити ЄКТС (**120** годин)

Навчально-науковий інститут заочного навчання та підвищення кваліфікації

Курс *1* Групи *М-ЮЗ-321-326*

№ теми	Назва теми	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				С/Р та І/Р
			Всього	Лекції	С/З	П/З	
1.	Публічне право: поняття та структура. Характеристика галузей публічного права	19	4	2	2		15
2.	Тлумачення норм публічного права. Види тлумачення	17	4	2	2		13
3.	Способи тлумачення норм публічного права.	9	2	2			7
4.	Правороз'яснювальний процес та інтерпретаційно-правові акти публічного права	9	2	2			7
5.	Реалізація норм публічного права.	17	4	2	2		13
6.	Правозастосовний процес і правозастосовний акт норм публічного права	17	2			2	15
7.	Особливості застосування норм міжнародного публічного права	17	2			2	15
8.	Проблеми аргументації у правотлумачному та правозастосовному процесі	15					15
Разом за семестр		120	20	10	6	4	100
Форма підсумкового контролю		Екзамен					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

Директор
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти

Вікторія САВІЩЕНКО

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПУБЛІЧНЕ ПРАВО: ПРАКТИКА ТЛУМАЧЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ»

Освітній ступінь *магістр*

Спеціальність *081 «Право»*

на *2023/2024* навчальний рік

Основні нормативні акти:

- Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 38. Ст. 160.).
- акти міжнародного права:
 1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. Стор. 89. Ст. 3103.
 2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. *Офіційний вісник України*. 1998 р. № 13. Стор. 270.
 3. Європейська конвенція про громадянство від 7 листопада 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 13. Ст. 359.
- закони:
 1. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, 35-36, 37. Ст. 446.
 2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1984. № 51. Ст. 1122.
 3. Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.
 4. Про Автономну Республіку Крим : Закон України від 17 березня 1995 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 11. Ст. 69.
 5. Про правотворчу діяльність : Закон України від 24 серпня 2023 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 93. Ст. 364.
 6. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим : Закон України від 10 лютого 1998 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради*

України. 1998. № 29. Ст. 191.

7. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2017 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.

8. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 грудня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.

9. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 5.

10. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 60.

11. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 8 вересня 2005 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 52. Ст. 561.

12. Про Збройні Сили України : Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 108.

13. Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.

14. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року (зі змінами і допов.). *Офіційний вісник України*. 2014. № 20. Ст. 619.

15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.

16. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.

17. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25.

18. Про національну безпеку : Закон України від 21 червня 2018 року (зі змінами і допов.). *Офіційний вісник України*. 2018. № 55. Ст. 51.

19. Про оборону України : Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 106.

20. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

21. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування : Закон України від 15 липня 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 38. Ст. 249.

- підзаконні акти:

1. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента від 10 червня 1997 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 1997. № 107-108.

- постанови, інші рішення, роз'яснення судів (Конституційного, Верховного):

1. Рішення Конституційного Суду України № 11-рп/2007 у справі

№ 1-33/2007 за конституційним зверненням громадянина Касьяненка Бориса Павловича щодо офіційного тлумачення положень п. 8 ч. 3 ст. 129 Конституції України, ч. 2 ст. 383 Кримінально-процесуального кодексу України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/va11p710-07>.

2. Рішення Конституційного Суду України № 2-рп/98 у справі № 17/81-97 за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення ч. 3 ст. 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміна «законодавство»). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98>.

3. Рішення Конституційного Суду України від 19 квітня 2001 року № 4-рп/2001 у справі № 1-30/2001 за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення ч. 1 ст. 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-01>.

4. Рішення Конституційного Суду України від 26 квітня 2018 року № 4-р/2018 у справі № 1-1/2018(2556/14) за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про всеукраїнський референдум». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/v004p710-18>.

5. Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України : постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 грудня 1999 року № 12. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99/print>.

Підручники:

1. Бисага Ю., Петрецька Н. Права людини в національному та європейському контекстах : підруч. Херсон : Гельветика, 2018. 482 с.

2. Головін А. С. Права людини: інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України : підруч. 2-е вид., допов. та перероб. Київ : Логос, 2017. 398 с.

3. Кельман М. С. Загальна теорія держави і права : підруч. Київ : Кондор, 2018. 716 с.

4. Конституційне право : підруч. / [О. С. Бакумов та ін.]; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 483 с.

5. Сухонос В. В. Теорія держави і права : підруч. Суми : Університетська книга, 2018. 544 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20-ти томах / редкол. : В. Д. Гончаренко (гол.) та ін. Харків : Право, 2016. Том 1 : Історія держави і права України. 848 с.

2. Велика українська юридична енциклопедія : у 20-ти томах / редкол. : С. І. Максимов (гол.) та ін. Харків : Право, 2017. Том 2 : Філософія права. 1128 с.
3. Велика українська юридична енциклопедія : у 20-ти томах / редкол. : О. В. Петришин (гол.) та ін. Харків : Право, 2017. Том 3 : Загальна теорія права. 952 с.
4. Застосування норм міжнародного гуманітарного права в національній судовій практиці : методичний посібник для проведення одноденних тренінгів / Упоряд. : М. Єлігулашвілі, Д. Свиридова, О. Семенюк, Т. Фулей. Київ : УГСПЛ, 2020. 48 с.
5. Конституційні засади сучасного державотворення : навч. посіб. у питаннях і відповідях / Т. Є. Кагановська та ін.; за ред. Т. Є. Кагановської. Харків : Право, 2017. 303 с.
6. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права : навч. посіб. Київ : Атіка, 2018. 412 с.
7. Нестерович В. Ф. Практикум з Конституційного права України : практ. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 640 с.
8. Савчин М. В. Порівняльне конституційне право : посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 327 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Chepik-Trehubenko O. Innovative methods of training lawyers: theoretical and legal aspects. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*. 2022. Special Issue № 1. P. 330-336.
2. Chepik-Trehubenko O. S. The Political System of Society: Features and Prospects of Development in Ukraine / The issues of improving legal knowledge in the XXI century: the unity of theory and practice: collective monograph. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. P. 33-51.
3. Chepik-Trehubenko O., Nalyvaiko L. Application of the principle of the rule of law international and national courts. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2022. № 4. (48). P. 413-419.
4. Leheza Y., Nalyvaiko L., Sachko O., Shcherbyna V., Chepik-Trehubenko O. Principles of law: Methodological approaches to understanding in the context of modern globalization transformations. *Ius Humani. Law Journal*. 2022. 11(2). P. 55-79.
5. Tavolzhanskyi O., Shevchenko A., Cherneha A., Minakova Y., Mozhechuk L. Anti-Corruption Legislation of Certain Member States of the European Union: Theory and Practice. *Pakistan Journal of Criminology*. 2023. Vol. 15, № 1. P. 31-48.
6. Антошкіна В. Тлумачення за особливої форми реалізації правових норм (правозастосування). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 1. С. 12-15.
7. Бисага Ю. М., Фаловська І. М., Бисага Ю. Ю., Коцкулич В. В. Конституційний принцип рівності: правозастосовчі аспекти : моногр. Херсон : Гельветика, 2018. 204 с.
8. Заграй І. С. Про деякі питання нормотворчості органів місцевої влади. *Бюлетень Мін'юсту України*. 2019. № 4. С. 28-30.

9. Кельман М. С., Коваль І. М. Природа суб'єкта правозастосування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 2. С. 31-32.
10. Кохан Н. В. Зміст поняття правозастосування. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2019. Вип. 50. С. 145-158.
11. Левенець Б. Б. Проблема виокремлення стадій судового правозастосування. *Правова держава*. 2019. Вип. 30. С. 507-513.
12. Ленгер Я. І. Пріоритет нормативно-правового акту як спосіб розв'язання колізії. *Держава та регіони*. 2017. № 1. С. 19-24.
13. Луць Л. Аргументація у правотворчій діяльності. *Підприємство, господарство і право*. 2020. № 9. С. 168-173.
14. Магновський І. Й. Правозастосування як категорія особливої форми реалізації права. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2020. № 27. С. 59-66.
15. Обіход Т. В. Історія виникнення і еволюції права і подолання проблем правозастосування в Україні як гарантія її успіху. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 1. С. 36-39.
16. Палешник С. І. Тлумачення в судовій практиці: поняття, особливості, види : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 20 с.
17. Пасенюк О. Розмежування конституційної та адміністративної юрисдикції. *Право України*. 2016. № 2. С. 38-44.
18. Сковронський Д. М. Юридична аргументація як різновид юридичної комунікації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 228-230.
19. Сердюк І. А. Вживання термінів «правотворчість» і «нормотворчість» у сучасній правничій науці. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 3. С. 75-79.
20. Суперсон О. О. Перспективи наукового дослідження теоретико-правових та практичних аспектів юридичних технологій підготовки судових рішень. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2021. № 1. С. 23-26.
21. Талдикін О. В. Інформаційний суверенітет та його зміст. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 99-103.
22. Чепік-Трегубенко О. С. Верховенство права у формуванні державної політики у сферах національної безпеки і оборони: теоретико-методологічний аспект. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. Спеціальний випуск № 2 (121). Держава і право України в умовах воєнного стану. С. 183-188.
23. Чепік-Трегубенко О. С. Принцип верховенства права: доктрина та судова практика. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 3. С. 121-127.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.president.gov.ua/> – Офіційний сайт Президента України.
2. <http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України.

3. <http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України.
4. <http://www.scourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Верховного Суду.
5. <http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету Міністрів України.
6. <http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
7. <http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри *загальноправових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти*, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

**Директор
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти**

Вікторія САВЩЕНКО